

NIKO GRAFENAUER

(seminarska naloga)

(Slika 1)

Grafenauer, Niko.(september 2010).Senčni ples izbranih pesmi. Dostopno na naslovu:
http://www.bukla.si/?action=clanki&article_id=1119

KAZALO VSEBIN

Kazalo.....	2
1. UVOD.....	3
2. VSEBINA.....	4
2.1. OBDOBJE DELOVANJA.....	4
2.2. ŽIVLJENJE IN DELO.....	4
2.3. LITERARNA DELA.....	5,6
2.4. POVZETEK.....	7

1. UVOD

V tej seminarski nalogi Vam bom predstavil pesnika Nika Grafenauera. Grafenauer je pesnik in piše pesmi za mladino in odrasle, je esejist in prevajalec. Prve pesmi je pisal po vzoru Prešerna, Jenka, Župančiča, Murna in Kosovela ter jih je prvič objavil v reviji Mlada pota, ko je bil na ljubljanskem učiteljišču. Za tem je začel objavljati tudi v drugih literarnih revijah, kot so Revija 57, Sodobnost, Perspektive, Problemi idr. Izbaral sem si za zato, da bi sošolce seznanil kako pomemben je za predstavnika slovenskega pesniškega modernizma. Med izdelovanjem seminarske naloge sem pridobil veliko novega znanja in informacij, saj pisatelja ne poznam in se nisem nikoli pozanimal o njegovem delu in življenju.

2. VSEBINA

2.1. OBDOBJE DELOVANJA

Niko Grafenauer je deloval v času moderne. Gojil je izdelano obliko pesmi, pogosto soneta in metaforiko. Tako je Grafenauer postal eden najvidnejših predstavnikov slovenskega pesniškega modernizma.

2.2. ŽIVLJENJE IN DELO

Niko Grafenauer se je rodil v družini, kjer je bilo sedem otrok. Niko je bil zadnji, saj je mati kmalu po njegovem rojstvu umrla. Oče je družino preživljal kot višji železniški uradnik, a je leto in pol za materjo tudi on umrl. Za Nika je skrbela gospodinja, družina pa se je konec vojne razšla zaradi velikega pomanjkanja. Velik del otroštva je Niko preživel pri starejši sestri, ki je bila učiteljica v Dvorski vasi pri Velikih Laščah. Bil je celo njen učenec. Pozneje je v času šolanja živel po ljubljanskih internatih, kjer se ni dobro počutil. Tako je zadnja dva razreda nižje gimnazije obiskoval v Cerknici, kjer je tedaj živela sestra s svojim možem, šolskim upravnikom. Stanovali so v šoli, kjer je imel ves čas pri roki številne knjige šolske knjižnice.

Po končani šoli je leta 1960 maturiral na ljubljanskem učiteljskišću. Za tem je nadaljeval študij primerjalne književnosti in literarne teorije na Filozofski fakulteti v Ljubljani in diplomiral leta 1969. Med študijem je bil zelo dejaven in je sodeloval v študentskem tisku ter pri raznih literarnih revijah. Po diplomi je bil sprva samostojni književnik, za tem daljše obdobje urednik knjižnih zbirk za otroke pri založbi Mladinska knjiga, nazadnje pa do upokojitve direktor in glavni urednik Nove revije. Zdaj ustvarja in živi v Ljubljani. Sprva je Grafenauerjeva poezija za odrasle doživljajsko in izrazno povezana z ekspresionističnim literarnim izročilom (Večer pred praznikom), nato pa preide v filozofsko refleksivnost s prvinami eksistencializma in poudarja kritično razmerje do sveta (Stiska jezika). Obenem goji izdelano obliko pesmi, pogosto soneta, in metaforiko. Tako je Grafenauer postal eden najvidnejših predstavnikov slovenskega pesniškega modernizma.

Pomembna je tudi njegova otroška poezija (Pedenjped, Kaj je na koncu sveta, Kaj ima sonce najraje, Nebotičniki, sedite), za otroke pa piše tudi prozo (Majhnica).

Grafenauer tudi prevaja, največ nemško poezijo in je s Kovičem sestavil antologijo nemške poezije dvajsetega stoletja, ter piše eseje. Njegova dela so prevajana v nemščino, angleščino, francoščino, italijanščino, ruščino, češčino, slovaščino, poljščino, srbohrvaščino, makedonščino, švedščino in madžarščino.

Niko Grafenauer je za svoja dela dobitnik številnih nagrad, leta 1980 je prejel nagrado Prešernovega sklada, leta 1997 pa Prešernovo nagrado.

(2012). Niko Grafenauer Biografija. Dostopno na naslovu <http://www.emka.si/avtorji/1816-niko-grafenauer/biografija/46>

2.3. LITERARNA DELA

Poezije:

Večer pred praznikom (1962)

Stiska jezika (1965)

Štukature (1975)

Pesmi (1979)

Pesmi (skupaj s S. Makarovič in T. Šalamunom) (1979)

Palimpsesti (1984)

Izbrisi (1989)

Samota (1990)

Dramilo v pedesetih epigramih Nika Grafenauerja (1992)

Odtisi (1999)

Nočitve (2005)

Mladinsko pesništvo:

Pedenjped (1966)

Živali na dvorišču (1970)

Živali v gozdu (1970)

Živali na polju (1970)

Domače živali (1970)

Kaj je na koncu sveta (1973)

Sredi polja rdeči mak (1974)

Kadar boben ropota (1974)

Avtozaver (1976)

Abeceda (1977)

Zmajček razgrajaček (1978)

Kaj ima sonce najraje (1979)

Nebotičniki, sedite (1981)

Lokomotiva, lokomotiva (1981)

Skrivnosti (1983)

Stara Ljubljana (1983)

Kam pelje vlak (1983)

Sonce nad vodometi (1984)

Možbeseda Pedenjped (1994)

Kadar glava nad oblaki plava

Mladinska proza:

Majhnica (1987)

Majhnica in Katrca Škrateljca (1987)

Mahajana in druge pravljice o Majhnici (1990)

Študiji in eseji:

Josip Murn-Aleksandrov (1965)

Pesniški svet Srečka Kosovela (1965)

Kritika in poetika (1974)

Izročnost pesmi (1982)

Album slovenskih pisateljev (z L. Suhodolčanom) (1983)

Tretja beseda (1991)

2.4. POVZETEK

Grafenauer je pesnik in piše pesmi za mladino in odrasle, je esejist in prevajalec. Študiral je v Ljubljani, kjer je dosegel izobrazbo iz visoke književnosti. V mlajših letih je bil urednik založbe Mladinska knjiga, trenutno pa je v uredništvu Nove revije. Veliko pesmi je napisal za otroke, najbolj znane so pesniške zbirke Pedenjped (1966), Nebotičniki, sedite (1980), Stara Ljubljana (1983) in Skrivnosti (1983). Objavil je tudi več proznih del za otroke. Zelo znane so tudi njegove pesniške zbirke za odrasle. Poleg pesnjenja tudi prevaja iz nemščine. Uredil je antologijo jugoslovanskih mladinskih pesmi, ki jih je izdal v knjigi Sončnica na rami. Za svoje delo v poeziji in prevajanju je dobil več nagrad: Nagrado Prešernovega sklada in Levstikovo nagrado leta 1980, Jenkovo je dobil kar dvakrat, v letih 1986 in 1999. Poleg teh je dobil leta 1996 Sovretovo nagrado in leta 1997 še Prešernovo nagrado. Je soustanovitelj, urednik in gonilna sila slavnega slovenskega mesečnika Nova revija, ki je bila ustanovljena leta 1982 in predstavlja stremljenja slovenske razumniške desne politične opcije. Niko Grafenauer je predstavnik hermetičnega simbolnega gibanja, skrajnega modernizma.

3. KAZALO SLIK

Slika 1.....	1
--------------	---

4. LITERATURA

1. Grafenauer, Niko.(september 2010).Senčni ples izbranih pesmi. Dostopno na naslovu: http://www.bukla.si/?action=clanki&article_id=1119..... 1
 2. (2012). Niko Grafenauer Biografija. Dostopno na naslovu <http://www.emka.si/avtorji/1816-niko-grafenauer/biografija/46>..... 4
-